Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

**TER BESLISSING**

**Datum**
16 december 2024

**Onze referentie**
IENW/BSK-2024/339600

**Opgesteld door**
DG Mobiliteit
Dir.Openbaar Vervoer en Spoor
Veiligheid en Goederen

**Beslistermijn**
19 december 2024

**Bijlage(n)**
4

Aan Staatssecretaris IenW

nota

Kamerbrief Nadere uitwerking Toekomstbeeld Spoorgoedervervoer

**Aanleiding**
Eind 2023 is een Kamerbrief met de eerste uitwerking van het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer (Toekomstbeeld SGV) verzonden. Tijdens het CD Spoor van 22 september jl. heeft u toegezegd om voor eind 2024 de Kamer te informeren over de voortgang tot nu toe en het vervolg. De inzet is om deze Kamerbrief gelijktijdig met de Kamerbrief Robuust Basisnet en de Kamerbrief Landelijke Emplacementenaanpak uit te sturen.

**Geadviseerd besluit**
We adviseren u om akkoord te gaan met verzending en de Kamerbrief met de nadere uitwerking en kaders van het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer te ondertekenen.

**Kernpunten**
Het Toekomstbeeld SGV is een pijler binnen de Mobiliteitsvisie 2050 en wordt parallel aan en in samenhang met de Beleidsagenda Goederenvervoer ontwikkeld. Uitgangspunt van het goederenvervoerbeleid is dat elke modaliteit, of het nu om spoor, weg, binnenvaart, kustvaart, buisleidingen, of luchtvracht gaat, zijn eigen bijdrage levert aan het multimodale goederenvervoersysteem: de juiste mobiliteit op de juiste plaats en tijd. Met het Toekomstbeeld SGV werken we dit voor het spoorgoederenvervoer uit.

Sinds de brief van december 2023 zijn aanvullende stappen gezet:
- Het KiM heeft in het kader van het Toekomstbeeld SGV onderzoek afgerond naar de maatschappelijke meerwaarde van het spoorgoederenvervoer.
- Het Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving, onder leiding van dhr. Remkes, heeft ons van aanvullende adviezen voorzien.
- Er is in diverse gremia, waaronder participatiesessies en de Spoorgoederentafel, gewerkt aan menukaarten voor het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer, waarin op de belangrijkste thema's de verschillende keuzerichtingen en maatregelen in kaart gebracht worden. Dit document wordt als bijlage verzonden bij de Kamerbrief.
- Rebel Group heeft een kwantitatieve analyse van de effecten van de verschillende maatregelen opgeleverd.
- Ook bij flankerende trajecten zoals de Beleidsagenda Goederenvervoer, Basisnet en de Landelijke Emplacementenaanpak wordt voorgang geboekt.

In de loop van 2025 werken we het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer verder uit, met verdere participatie en samenwerking met lopende trajecten. Medio 2025 zal het eindproduct van het Toekomstbeeld SGV naar verwachting naar de Kamer gaan. De nadere uitwerking die nu verstuurd wordt presenteert de kaders waarbinnen prioritering van maatregelen in het Toekomstbeeld SGV tot stand moet komen.

Om de samenhang te borgen vindt intensieve afstemming plaats met het Toekomstbeeld OV, Mobiliteitsvisie, Goederenvervoeragenda en het bredere multimodale goederenvervoerbeleid. Zo moeten de overkoepelende doelen voor het goederenvervoersysteem die in de herijking van de goederenvervoeragenda geïdentificeerd zijn en de integrale bereikbaarheidsdoelen voor het goederenvervoer vanuit de Mobiliteitsvisie in het eindproduct van het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer doorvertaald worden.

**Krachtenveld**
De belangen van de verschillende actoren bij het spoorgoederenvervoer zijn divers en kunnen haaks op elkaar staan. Bewoners en overheden langs de drukke spoorcorridors ervaren de overlast van het spoor, zoeken naar mogelijkheden om dit te beperken en maken zich zorgen over mogelijke groei van het spoorgoederenvervoer. Bedrijven die actief zijn op het spoor willen voldoende ruimte om op het spoor te kunnen ondernemen. Zowel in de brede participatiesessies als bij het Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving is een brede groep aan belanghebbenden vertegenwoordigd en voeren zij samen het gesprek over de toekomst van het spoorgoederenvervoer.

**Toelichting**
*Politieke context*
Deze nadere uitwerking van het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer is een vervolg op de uitwerking die in december 2023 verzonden is en de visie die in april 2023 gedeeld is. Met het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer beoogt u tot een realistische en breed gedragen beleidsstrategie voor het spoorgoederenvervoer te komen. U geeft hiermee invulling aan de motie van de leden Schonis en Ziengs uit 2020 (Kamerstuk 35570-XII, nr. 62).
Hierbij worden betrokken:

- Het Actieplan leefbaar spoor bij goederenvervoer van het lid Van Ginneken, conform uw toezegging in het commissiedebat Spoor, Spoorveiligheid en ERTMS van 9 juni 2022;
- De aanbevelingen van de Nederlandse ambassadeur voor het Europese jaar van de Spoorwegen conform de motie van de leden Minhas en Van der Molen (Kamerstuk 36200-Xii, nr. 48).
- De motie van de leden Minhas c.s. (Kamerstuk 36200-XII, nr. 48) om te verkennen of aanvullende middelen gevonden kunnen worden ter versterking van de concurrentiepositie van het spoorgoederenvervoer.

*Financiële/juridische overwegingen*
Niet van toepassing. U doet geen concrete toezeggingen voor nieuw beleid. U wijst op de realiteit van de financiële kaders voor de voortgang van het toekomstbeeld.

*Communicatie*
Een conceptversie van de kaders en de uitgewerkte menukaarten zijn medio november in een brede participatiesessie besproken. De input vanuit deze sessie is meegenomen in het eindproduct.

**Informatie die niet openbaargemaakt kan worden**
Niet van toepassing.

**Bijlagen**

| Volgnummer | Naam | Informatie |
|---|---|---|
| 1 | Kamerbrief nadere uitwerking Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer | Kamerbrief waarin u de kaders voor het Toekomstbeeld SGV toelicht |
| 2 | Bijlage 1 – Beleidsscenario's Toekomstbeeld SGV | Bijlage met uitgewerkte beleidsscenario's, mogelijke maatregelen, en kwalitatieve omschrijving van mogelijke effecten |
| 3 | Bijlage 2 – Eindrapportage doorrekening Toekomstbeeld SGV | Analyse van Rebel Group naar de effectiviteit van uitgewerkte maatregelen |
| 4 | Bijlage 3 – Maatschappelijk belang van spoorgoederenvervoer | Rapport van KiM naar de maatschappelijk-economische effecten van spoorgoederenvervoer voor Nederland |

**Datum**
16 december 2024

**Onze referentie**
IENW/BSK-2024/339600

**Opgesteld door**
DG Mobiliteit
Dir.Openbaar Vervoer en Spoor
Veiligheid en Goederen

**Aan**
Staatssecretaris

**Bijlage(n)**
4